

Udtalelse afgivet af Indenrigs- og Sundhedsministeriet om kommunale fællesskaber og kompetencen til at træffe beslutninger i kommunale anliggender

Resumé

Resume af Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev af 21. maj 2003

4. KOMMUNALE FÆLLESSKABER

Om kommunale fællesskaber og kompetencen til at træffe beslutninger i kommunale anliggender

Udtalt, at det fremgår af den kommunale styrelseslovs § 2, stk. 1, at kommunens anliggender styres af kommunalbestyrelsen. Den kommunale styrelseslov forudsætter således, at kompetencen til at træffe beslutninger i kommunale anliggender ligger hos organer, der udelukkende består af kommunalbestyrelsesmedlemmer.

De kommunale fællesskaber betragtes som en art specialkommuner, der har en i forhold til de deltagende kommuner selvstændig offentligretlig kompetence til løsning af de opgaver, hvortil kompetencen er blevet overført fra de deltagende kommuner. Er der oprettet et selvstændigt styrelsesorgan for fællesskabet, er det udgangspunktet, at den kommunale styrelseslovs regler finder anvendelse på reguleringen af de interne forhold i fællesskabet.

Det er derfor udgangspunktet, at medlemmerne af styrelsesorganet i kommunale fællesskaber vælges af og blandt medlemmerne af de deltagende kommunalbestyrelser.

Kommunalbestyrelsen vil imidlertid efter den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 5, kunne overlade hverv til andre end kommunalbestyrelsesmedlemmer. Det antages dog at være en forudsætning herfor, at kommunalbestyrelsen har instruktionsbeføjelse over for de repræsentanter, der udpeges til styrelsesorganet for det kommunale fællesskab, uanset at disse ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Baggrunden herfor er, at kommunalbestyrelsen – ved instruktion af kommunens repræsentanter i det kommunale fællesskab – skal kunne bestemme, hvorledes kommunalbestyrelsen ønsker kommunens interesser varetaget i fællesskabsorganet.

I tilfælde, hvor et medlem til styrelsesorganet for et kommunalt fællesskab vælges direkte af andre end de deltagende kommunalbestyrelser, vil kommunalbestyrelsen ikke have instruktionsbeføjelse over for det pågældende bestyrelsesmedlem.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kunne på den baggrund ikke godkende, at et formanden for et centerråd skulle være medlem af bestyrelsen for det kommunale fællesskab. Formanden for centerrådet

blev udpeget af rådet, der bestod af repræsentanter for bl.a. en række erhvervs- og interesseorganisationer. Indenrigs- og Sundhedsministeriet kunne derimod godkende, at formanden for centerrådet deltog som observatør ved møder i fællesskabets bestyrelse.

Endvidere udtalt, at det efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse ikke er i overensstemmelse med den kommunale styrelseslovs § 2, stk. 1, at centerrådet efter det kommunale fællesskabs vedtægter skulle være ansvarligt for driften af fællesskabet over for det kommunale fællesskabs bestyrelse, og at centerrådet i den forbindelse var tillagt kompetence til at træffe beslutninger vedrørende en række forhold. Indenrigs- og Sundhedsministeriet kunne på den baggrund ikke godkende en række af bestemmelserne i det kommunale fællesskabs vedtægter.

(Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev af 21. maj 2003 til et interessent-skab – 1.k.kt. j.nr. 2003-2050-22)

I/S Erhvervsudvikling Vest
Niels Bohrs Vej 6
6700 Esbjerg

I brev af 6. marts 2003 har I/S Erhvervsudvikling Vest (EU Vest – TIC) anmodet Indenrigs- og Sundhedsministeriet om at godkende ændringer i interessentskabets vedtægter. I/S Erhvervsudvikling Vest har oplyst, at baggrunden for henvendelsen er en ændring af vedtægternes § 2, stk. 1, hvoraf det fremgår, at deltagerkredsen i interessentskabet er udvidet.

Det fremgår af vedtægterne, at en række bestemmelser endvidere er ændret i forhold til de vedtægter, som ministeriet godkendte i henhold til § 60 i lov om kommunernes styrelse ved brev af 30. april 1998.

Det fremgår således af vedtægternes § 5, stk. 1, at interessentskabet ledes af en bestyrelse i samråd med centerrådet. Bestyrelsen består af amtsborgmesteren i Ribe Amtskommune, et medlem af Ribe Amtsråd, borgmestrene i de deltagende kommuner samt formanden for centerrådet, jf. vedtægternes § 5, stk. 2.

Af vedtægternes § 5, stk. 5, fremgår det, at centerrådet består af 1 repræsentant for Ribe Amtsråd, 1 repræsentant for de kommunale tilskudsgivere, 2 repræsentanter for Dansk Industri, 2 repræsentanter for Håndværksrådet, 2 repræsentanter for Landsorganisationen i Danmark, 1 repræsentant for Byggeriets Firkant, 1 repræsentant for Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, 1 repræsentant for uddannelsesinstitutionerne i Ribe Amt, 1 repræsentant for erhvervscheferne i Ribe Amt, 1 repræsentant for de kommunale erhvervsråd i Ribe Amt og Direktøren for TIC Danmark. Herudover deltager i centerrådet maksimalt 3 repræsentanter udpeget af Dansk Handel og Service, Horesta og AHTS, såfremt disse organisationers medlemsvirksomheder er en del af interessentskabets målgruppe.

Endvidere fremgår følgende af vedtægternes § 5, stk. 6:

”Centerrådet er overfor bestyrelsen ansvarlig for driften af EU Vest – TIC og varetager bl.a. følgende opgaver:

- Udarbejdelse og vedtagelse af handlingsplaner og indsatsområder
- Udarbejdelse og vedtagelse af kvantitative og kvalitative mål for driften
- Udarbejdelse og opfyldelse af resultatkontrakt med TIC Danmark
- Udarbejdelse og vedtagelse af rammer for ansættelse og afskedigelse af personale
- Udarbejdelse og vedtagelse af personalepolitik
- Udarbejdelse og vedtagelse af aftaler med eksterne parter i samråd med bestyrelsen
- Udarbejdelse og vedtagelse af udspecificeringen af budgetrammerne
- Udarbejdelse af årsregnskab og årsrapport
- Udarbejdelse og vedtagelse af informations- og markedsføringsinitiativer
- Overvågning af virksomhedernes behov for ydelser

– Udarbejdelse af input til den regionale erhvervspolitik”

Af vedtægternes § 5, stk. 4 og 7, fremgår det bl.a., at bestyrelsen henholdsvis centerrådet selv udpeger sin formand og næstformand.

Af vedtægternes § 5, stk. 8, fremgår det, at bestyrelsen i samråd med centerrådet ansætter ledelsen for kontorerne i Esbjerg og Bruxelles.

Det fremgår endvidere af vedtægternes § 6, stk. 3, at regnskabet behandles i centerrådet og indstilles til godkendelse i bestyrelsen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal i den anledning meddele følgende:

Det fremgår af den kommunale styrelseslovs § 2, stk. 1 (lovbekendtgørelse nr. 629 af 29. juni 2001), at kommunens anliggender styres af kommunalbestyrelsen. Loven forudsætter således, at kompetencen til at træffe beslutninger i kommunale anliggender ligger hos organer, der udelukkende består af kommunalbestyrelsesmedlemmer.

De kommunale fællesskaber betragtes som en art specialkommuner, der har en i forhold til de deltagende kommuner selvstændig offentligretlig kompetence til løsning af de opgaver, hvortil kompetencen er blevet overført fra de deltagende kommuner. Er der oprettet et selvstændigt styrelsesorgan for fællesskabet, er det udgangspunktet, at den kommunale styrelseslovs regler finder anvendelse på reguleringen af de interne forhold i fællesskabet. Se hertil den kommenterede kommunale styrelseslov, 2000, side 202-203.

Det er derfor udgangspunktet, at medlemmerne af styrelsesorganet i kommunale fællesskaber vælges af og blandt medlemmerne af de deltagende kommunalbestyrelser.

Det fremgår imidlertid af den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 5, at kommunalbestyrelsen kan overlade hverv til andre end kommunalbestyrelsesmedlemmer. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”Medlemmerne af kommunalbestyrelsen er pligtige at modtage valg til udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende samt til at udføre øvrige hverv, som kommunalbestyrelsen måtte tildele dem. Kommunalbestyrelsen kan også, medmindre andet særligt er bestemt, overlade hverv til andre af kommunens beboere, som er villige dertil.”

Det vil således ikke være i strid med lovgivningen, at der i styrelsesorganet for et kommunalt fællesskab indvælges andre end kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Det antages dog at være en forudsætning herfor, at kommunalbestyrelsen har instruktionsbeføjelse over for de repræsentanter, der udpeges til styrelsesorganet for det kommunale fællesskab, uanset at disse ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Baggrunden herfor er, at kommunalbestyrelsen – ved instruktion af kommunens repræsentanter i det kommunale fællesskab – skal kunne bestemme, hvorledes kommunalbestyrelsen ønsker kommunens interesser varetaget i fællesskabsorganet.

I tilfælde, hvor et medlem til styrelsesorganet for et kommunalt fællesskab vælges direkte af andre end de deltagende kommunalbestyrelser, vil kommunalbestyrelsen ikke have instruktionsbeføjelse over for det pågældende bestyrelsesmedlem.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan på denne baggrund ikke godkende bestemmelsen i vedtægternes § 5, stk. 2, hvorefter bestyrelsen ud over repræsentanter for de deltagende kommuner består af formanden for centerrådet.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil derimod kunne godkende, at formanden for centerrådet deltager som observatør med taleret, men uden stemmeret, ved møder i bestyrelsen.

Det er endvidere efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse ikke i overensstemmelse med den kommunale styrelseslovs § 2, stk. 1, at centerrådet ifølge vedtægterne er ansvarligt for driften af interessentskabet over for bestyrelsen, og at centerrådet er tillagt kompetence til at træffe beslutninger vedrørende en række forhold.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan på denne baggrund ikke godkende bestemmelserne i vedtægternes § 5, stk. 6, § 5, stk. 8 og § 6, stk. 3. Det bemærkes hertil, at centerrådet alene vil kunne tillægges rådgivende funktioner i forhold til bestyrelsen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har ikke i øvrigt bemærkninger til vedtægtsændringerne.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal anmode om, at vedtægterne for I/S Erhvervsudvikling Vest med de ændringer, der følger af ministeriets bemærkninger, indsendes til ministeriet med henblik på godkendelse i medfør af den kommunale styrelseslovs § 60.

Kopi af dette brev er sendt til Tilsynsrådet for Ribe Amt.

Med venlig hilsen

Helle Borg Larsen